

OLAVSLITURGI: Consortium Vocale Oslo har spilt inn plate med Olavs-liturgi, (sammen med Graces & Voices).
Foto: Tom Henning Bratlie

Tidebønn og pasjon

KIRKEMUSIKK: To nye vokalinnsplinger er verdt å merke seg: Dietrich Buxtehudes mest kjente vokalverk for pasjonstiden, *Membra Jesu Nostri*, og Olavs-liturgien fra middelalderen.

ANMELDELSE
HELGE LANDMARK
kultur@vl.no

Consortium Vocale Oslo og Graces & Voices, henholdsvis herre- og dameensemble, har gått sammen om et dobbeltalbum med (latinske) sanger fra tidebønnene i forbindelse med feiringen av Olavsdagen 29. juli, slik det ble praktisert gjennom store deler av middelalderen. Gjennom denne liturgien, også kalt Olavs-officiet, ble Olavs historie fortalt. Men offisiets egentlige retning er Gud, som kilde til Olavs helgenstatus. Slik forstått, er *Historia Olavi* meditasjon over Guds miskunn virksom gjennom helgenkongen.

Prisverdig. Basert på kilder i Kungliga biblioteket i Stockholm og Stifts- og landsbiblioteket i Skara, har man kunnet rekonstruere og lydfeste utvalgt sangstoff fra en tradisjon som ble brutt ved reformasjonen. Tatt med på albumet er antifoner (omkvedsanger), responsorier (svarsanger) og tekstresitasjoner fra de ovennevnte tidebønnene. Redegjørelsene i det medfølgende heftet, blant annet om tekster og melodistoff, kan med fordel leses for man hører, og Lawo tilbyr nedlasting av komplette tekster med oversettelser. Prisverdig! Utførelsen har en forbillig energi og fremdrift, som kjennetegner god gregoriansk syngemåte. Meget

Klassisk Vokal

Consortium Vocale Oslo og Graces & Voices
HISTORIA SANCTI OLAVI

Lawo Classics LWC 1106

Vokalensemblet niensis, leder Peter Wallin
MEMBRA JESU NOSTRI

Pasjonsmusikk av Dietrich Buxtehude

Lawo LWM010

homogent, med vekslende mellom herre- og damekor, solister og gruppe. Opptaket (fra Ris kirke) har god balanse mellom nærhet og romklang. Kort sagt: En strålende dokumentasjon av et viktig stykke norsk kirke- og kulturhistorie.

Pasjonsmusikk. Solistensemblet Vox Scaniensis med

instrumentalister har gjort en innspilling av Dietrich Buxtehudes pasjonsmusikk fra 1680. Den følelsesladete teksten, som er tilskrevet Bernard av Clairvaux, dveler ved den korsfestedes lemmer, og er en meditasjon over Jesu lidelse. En kantatesyklus i syv deler: til føttene, knærne, hendene, siden, brystet, hjertet, ansiktet. For hver kantate er tilføyet et bibelsitat. Buxtehude (1637-1707) virket i Helsingborg, Helsingör og Lübeck, i sistnevnte by ble hans *Abendmusiken* i *Marienkirche* berømt. I parentes: Hit kom den unge J. S. Bach fra Arnstadt 45 mil lenger sør, for å få viktige impulser.

Gripende. Av Buxtehudes mer enn 100 sakrale vokalverk, er *Membra Jesu nostri patientis sanctissima* kanskje det mest kjente. De fleste av de syv kantatene er for fem sangstemmer og stryker, lutt og continuo. Tonespråket er inderlig, tekst og musikk utgjør en enhet. Det må ha gjort dypt inntrykk i samtiden, men gjør det fortsatt, som om tidsavstanden oppheves. Sønn kirkemusikk har evne til å gripe, uansett alder. Verket kan gjøres med større kor og orkester, denne innspillingen er kammermusikk, noe jeg tror den vinner på. I den akustisk vennlige Eslöv kyrka klinger det delikat og gjennomskiktig. Levende musisering og formidling av vokalensemble og instrumentalister, under ledelse av Peter Wallin.

Kirkemusikk ut av begravelser

BEGRAVELSER: Når vi tar farvel med våre kjære, vil vi ha vår egen musikk. – Kirkemusikken er på vei ut, sier begravelsesbyrå.

ARNE GUTTORMSEN
arne.guttormsen@vl.no

Pårørende ønsker i økende grad å ta regi om sine avdødes gravferder. At trenden har vokst seg sterk de siste årene, er noe Vårt Land har registrert i flere saker. Stadig oftere blir det også konflikt mellom prest og familie om hva som skal være tillatt. Begravelsesbransjen har meldt at også kristne familier velger bort gravferd i kirkelig regi til fordel for seremonier hvor de har langt større valgfrihet.

Variasjon. Jølstad begravelsesbyrå bekrefter at det er blitt større variasjon i begravelsesmusikken. Tidsskriftet Musikkultur har bedt begravelsesbyrået sammenligne bruken av sanger og salmer over de siste tre årene. Hovedtrekket er at variasjonen er blitt større. Det synges færre sanger og sang er til dels blitt erstattet med rene musikkinnslag. Bruken av salmen «Kjærlighet fra Gud» har på tre år falt fra 30 prosent av

seremoniene til 19. Også «Deilig er jorden» synges sjeldnere.

På vei ut. Kirken utfordres av pårørende som ønsker ikke-kirkelige elementer i gravferden. Organisten er den som skal godkjenne musikken.

– Kirkemusikken er på vei, det er bildet vi ser. Folk vil i større grad ha den musikken de bruker og hører til daglig, sier Jan Willy Løken, administrerende direktør i Jølstad begravelsesbyrå i Oslo til Musikkultur.

Han mener det er naturlig at folk i større grad velger musikk fra hele musikkfeltet. Han mener det avspeiler at samfunnet er blitt mer mangfoldig. Løken har opplevd at den døde er blitt båret ut av kirken til Monty Pythons «Always look on the bright side of life».

Byrået registrerer også at det i Oslo-området oftere leies inn sangere, mens musikere opplever mindre etterspørsel. De sangerne som behersker flere sjangre, er de som oftest får oppdrag. De kan oppleve å synges så ulike sanger som «Tusen bitar» og «Ave Maria» i samme seremoni.

Sier nei til Fortidsminneforeningen

STAVKIRKER: Kulturdepartementet vil ikke satse på et nytt forskningsmiljø for stavkirker.

ARNE GUTTORMSEN
arne.guttormsen@vl.no

Vårt Land har spurt Kulturdepartementet hva de vil gjøre for å gjenreise stavkirkeforskningen. Vi har også bedt om en kommentar til Fortidsminneforeningens søknad om museumsstatus for derigjennom å satse på stavkirkeforskning. 13 millioner kroner er pengene de ber om. Statssekretær Bård Folke Fredriksen synes ikke det er en god ide.

Styrke det eksisterende.

– Dersom det er behov for å bygge opp særskilt forskningskompetanse om stavkirkene, synes det rimelig at dette skjer i samarbeid med disse instansene. Etter mitt syn bør man heller vurderer å styrke et eksisterende forskningsmiljø enn å bygge opp noe nytt utenfor etablerte forskningsstrukturer, svarer Fredriksen i en e-post.

Han viser til at stavkirkene er kulturminner fra middelalderen, og at Riksantikvaren og de kulturhistoriske universitetsmu-

◉ Vårt Land, 11.03. 2017

Det finnes verken søkere eller stillinger. – Vår akademiske stavkirkekompetanse er svært tynn, innrømmer Riksantikvaren.

seene har ansvaret for før-reformatoriske kulturminner.

Kulturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo forvalter et stort antall gjenstander som opprinnelig hørte til en stavkirke. Den antikvariske fagmyndighet, Riksantikvaren, er underlagt Klima- og miljødepartementet, mens universitetsmuseene er underlagt Kunnskapsdepartementet.